

Forskning og fusking

108333

Av og til faller selv forskerne for fristelsen til å fuske.

kommentar

Per Egil Hegge

Da vitenskapshistoriens mest berømte munk, Gregor Mendel, skulle sette opp tabellene for nedarving av egenskaper på sine ertreplanter, var han ikke helt fornøyd. De stemte ikke helt med hans forventninger. Derfor pyntet han litt på dem. Ikke mye. Bare litt. Det ble mer symmetrisk.

Ingen vet hvor utbredt forskningsfusking er. En tidligere redaktør i det ansette tidsskriftet British Medical Journal, Stephen Lock, skrev til en gruppe profes-

sorer og redaktører for å få vite hva de personlig hadde sett av slikt. 79 svarte og meldte om 41 tilfeller. Noen av disse var plagiat, altså kopiering, ikke koking, av forsøksresultater.

Amerikanerne opprettet for seks år siden et eget kontor for forskningsintegritet. Det ble gjort etter den celebre Baltimore-saken, hvor en av nobelprisvinnerne fra 1975, David Baltimore, trakk seg som president for Rockefeller-universitetet fordi han hadde «kvalt» en medarbeider som slo alarm om en artikkel han var medforfatter til. En langvarig undersøkelse ble avsluttet i fjor høst. Det ble da avslått at hovedforfatteren hadde forfalsket sine notater. Huu er nå i realiteten utestengt fra medisinsk forskning.

Risikoen for å bli oppdaget er så enorm i forhold til gevinsten, at det er vans-

kelig å tenke seg at fenomenet er utbredt. Men en av grunnene til at det trekker ut med en nobelpris i medisin for oppdagelsen av HIV-viruset, er striden mellom det franske Pasteur-instituttet i Paris og en avdeling av National Institutes of Health utenfor Washington.

En av USAs ledende AIDS-forskere, dr. Robert Gallo, har måttet vedgå at han kopierte et virus han hadde fått fra sine franske kolleger. Han sier at dette ble gjort i hurten og sturten, og ikke med overlegg. Det er kommet meget sparsomme tegn på at dette er en versjon som franskmennene kjøper.

Problemet i dette formodentlig sjeldne tilfellet kan være at belønningen bak horisonten, både i ære og penger, virket for fristende. Også før hendelsesforløpet er klarlagt, er saken blitt dyr for dr. Gallo.